

## ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №6

### ЗАВДАННЯ

#### **Оля** Завдання 1. Поєднайте числівники з іменниками:

4 (блок), 80 (відсоток), 2,8 (гектар), 1,8 (метр), 5 (година), 2 (громадянин), 402 (гривня), 578 (гривня), 5 (делегат), 324 (делегат), 100 (день), 22 (документ), 4 (друг), 4 з половиною (тиждень), 4 з чвертю (година), 57 (киянин), 4 (львів'янин),  $\frac{2}{3}$  (кілограм); 2 (номер), 3 (окуляри), 33 (олівець), 2,5 (аркуш), півтора (рік), півтора (місяць), 3 з половиною (сантиметр), півтори (година), півтора (центнер), 3 (професор), 3 (рік), 7 (сторінка), 25 (техніка), 96,014 (кілометр), 2 (том), 5,7 (тонна), 3234 (комп'ютер).

4 блока, 80 відсотків, 2,8 гектара, 1,8 метра, 5 годин, 2 громадянина, 402 гривні, 578 гривень, 5 делегатів, 324 делегата, 100 днів, 22 документи, 4 друзів, 4 з половиною тижні, 4 з чвертю години, 57 киян, 4 львів'яни,  $\frac{2}{3}$  кілограма; 2 номери, 3 окуляри, 33 олівці, 2,5 аркуші, півтора року, півтора місяці, 3 з половиною сантиметра, півтори години, півтора (центнера), 3 професори, 3 роки, 7 сторінок, 25 техніки, 96,014 кілометра, 2 томи, 5,7 тонна, 3234 комп'ютери.

#### **Віка** Завдання 2. Замініть цифри словами у відповідній відмінковій формі.

До 438 додати 18; від 241 відняти 33; до 9127 додати 11; сума чисел дорівнює 205; визначити добуток від множення 535 на 7; скільки разів 8 міститься в 72; скільки разів 11 міститься в 209; від 3897 відняти 875; коли до 4508 додати 251, то буде 4759; визначити частку від ділення 960 на 30; визначити різницю 888 від 573; послуговуйтеся 8 літературними джерелами; працювали із 37 студентами; надіслали запрошення 68 учасникам; у 87 випадках зі 100; вручили мандати 236 депутатам; укладено угоди з 354 підприємствами; звернулися до 435 учасників конференції; над проектом працювало до 1296 осіб;  $\frac{2}{3}$  додати  $\frac{4}{7}$ ;  $\frac{5}{8}$  додати  $\frac{6}{7}$ ;  $\frac{8}{9}$  додати  $\frac{3}{4}$ .

До Чотирьохсот тридцяти восьми (тридцятьох вісьмох) додати вісімнадцять; Від двохсот сорока одного (одної) від тридцять три; До дев'яти (дев'ятьох) тисяч ста двадцяти семи (двадцятьох сімох) додати одинадцять; сума чисел дорівнює двісті п'ять; визначити добуток від множення П'ятисот тридцяти п'яти на сім; скільки разів вісім міститься в Сімдесяти двох (сімдесятьох двох); скільки разів одинадцять міститься в Двохсот дев'яти дев'ятьох; від Трьох тисяч восьмисот дев'яноста семи (сімох) відняти вісімсот сімдесят п'ять; коли до Чотирьох тисяч п'ятисот восьми (вісьмох) додати двісті п'ятдесят один, то буде чотири тисячі сімсот п'ятдесят дев'ять; визначити частку від ділення Дев'ятисот шестидесяти (шістдесятьох) на тридцять; визначити різницю вісімсот вісімдесят вісім від П'ятисот сімдесяти (сімдесятьох) трьох; послуговуйтеся Вісьмома (вісьма) літературними джерелами; працювали із Тридцятьма сімом (сьома) студентами; надіслали запрошення Шістдесятьом (шістдесяти) вісьмом (восьми) учасникам; у Вісімдесяти (вісімдесятьох) семи (сімох) випадках зі ста; вручили мандати Двомстам тридцяти (тридцятьом) шести (шістьом) депутатам; укладено угоди з Трьомастами п'ятдесятма (п'ятдесятьома) чотирма підприємствами; звернулися до Чотирьохсот тридцяти (тридцятьох) п'яти (п'ятьох) учасників конференції; над проектом працювало до Тисяча двохсот дев'яноста шести (шістьох) осіб; До двох третіх додати чотири сьомих; До п'яти восьмих додати шість сьомих; До восьми дев'ятих додати три четверті.

**Завдання 3. Заповніть таблицю правильного називання часу.**

<i>Неправильно</i>	<i>Правильно</i>
Яка година? Скільки годин?	Котра година?
Прийду в дев'ятій	Прийду о дев'ятій.
Двадцять хвилин третього	Третя година двадцять хвилин двадцять хвилин по третій двадцять хвилин на четверту
Пів (половина) третього (третьої)	пів (опів) на третю (п'ятнадцяту) третя година тридцять хвилин; пів на четверту.
Без двадцяти три (третя)	Друга година сорок хвилин за двадцять хвилин третя двадцять хвилин до третьої
Шістнадцять годин	шістнадцята година
Десять хвилин третього	Третя година десять хвилин десять хвилин по третій десять хвилин на четверту
Без п'ятнадцяти четверта	третя година сорок п'ять хвилин п'ятнадцять хвилин до четвертої за п'ятнадцять хвилин четверта чверть до четвертої за чверть четверта
Пів дев'ятого	Восьма година тридцять хвилин

	пів на дев'яту
Пари закінчились в 13 дня	Пари закінчились о 13:00
П'ятнадцять (хвилин) восьмої (години)	восьма година п'ятнадцять хвилин п'ятнадцять хвилин по восьмій п'ятнадцять хвилин на дев'яту чверть по восьмій чверть на дев'яту
Зателефонуйте після десяти (годин)	Зателефонуйте після десятої години.

#### **Оля** Завдання 4. Числівники у тексті запишіть словами:

Підраховано, що Олександр Кониський послуговувався 141 псевдонімом, Пантелеймон Куліш – 47, Іван Франко – 99, Олена Пчілка – 44, Борис Грінченко – 34. За останній тиждень редакція отримала близько 1500 листів. Риба-меч розвиває швидкість до 135 км/год. За добу бамбук виростає на 50-60 сантиметрів. Площа земельної ділянки – 44,3 (гектар). Сила землетрусів на Камчатці може досягати 9-10 балів. У межах проекту було проаналізовано думки 17870 споживачів із 17 країн. За останніми даними, у світі близько 60 млн осіб розмовляють українською мовою, а поширена вона у 156 країнах світу.

Підраховано, що Олександр Кониський послуговувався ста сорока одним псевдонімом, Пантелеймон Куліш – сорока сімома, Іван Франко – дев'яноста дев'ятьма, Олена Пчілка – сорока чотирма, Борис Грінченко – тридцятьма чотирма. За останній тиждень редакція отримала близько тисяча п'ятсот листів. Риба-меч розвиває швидкість до ста тридцяти п'яти кілометрів на годину. За добу бамбук виростає на п'ятдесят-шістдесят сантиметрів. Площа земельної ділянки – сорок чотири цілих і три десятих гектара. Сила землетрусів на Камчатці може досягати дев'яти-десяти балів. У межах проекту було проаналізовано думки сімнадцяти тисяч вісімсот сімдесяти споживачів із сімнадцяти країн. За останніми даними, у світі близько шістдесяти мільйонів осіб розмовляють українською мовою, а поширена вона у ста п'ятдесяти шести країнах світу.

#### **Віка** Завдання 5. Поясніть характер помилки у вживанні займенників та виправте речення:

1. Аспірант Григоренко закінчив роботу над проектом, він наполягає на якнайшвидшому його обговоренні. 2. У мого брата розпочалася екзаменаційна. 3. Викладач запропонував студентів вичитати свою доповідь. 4. За все своє життя не чув нічого смішнішого. 5. Мені доручили зустріти делегацію і допомогти їм влаштуватися в готелі. 6. У кожної людини є своя заповітна мрія. 7. Це, на їх думку, єдиний вихід із цього становища. 8. До мого сусіда прийшов співробітник. Я знаю, що він його дуже поважає. 9. Сьогодні наша команда грає із сильним суперником. Усі вони сподіваються на перемогу. 10. Під час експерименту показник не фіксували, отже він не може бути врахований. 11. Олесь Іванович сказав Матвійчуку, що він не зможе об'єктивно оцінити цю роботу. 12. Відділ, де працюють мої колеги, найкращий в інституті. Йому доручають виконання найскладніших проектів. Вони не тільки прекрасно працюють, а й вміють відпочивати. 13. я впевнений, що доля випускників у своїх руках. 14. Уляна Матвієвська входить до складу кваліфікаційної комісії. Про її роботу неодноразово писали в районній газеті.

15. Він просидів цілий вечір, обдумуючи свою автобіографію. 16. У дорученні я вкажу, що ти можеш отримувати всі необхідні довідки і подавати від мого імені заяви. 17. Я особисто сам перевіряв усі їх модулі. 18. Декан попросив присутніх прокоментувати свої пропозиції. 19. Лаборант Горобець В. О. внесла пропозицію. Головуючий з нею не погодився. 20. Мною запроваджено такі нововведення. 21. Значна кількість учених взяла активну участь у секційних засіданнях. Їх виявилось багато.

1. Аспірант Григоренко закінчив роботу над проектом, та наполягає на якнайшвидшому його обговоренні. 2. У мого брата почався іспит. 3. Викладач запропонував студентів перевірити його доповідь. 4. За все моє життя не чув нічого смішнішого. 5. Мені доручили зустріти делегацію і допомогти їй влаштуватися в готелі. 6. У кожної людини є її заповітна мрія. 7. Це, на їхню думку, єдиний вихід із цього становища. 8. До мого сусіда прийшов співробітник, який його дуже поважає. 9. Сьогодні наша команда грає із сильним суперником. Ми сподіваються на перемогу. 10. Під час експерименту показник не фіксували, отже його не може бути враховано. 11. Олесь Іванович сказав Матвійчуку, що він не зможе об'єктивно оцінити його роботу. 12. Відділ, де працюють мої колеги, найкращий в інституті. Цьому відділу доручають виконання найскладніших проектів. Колеги не тільки прекрасно працюють, а й вміють відпочивати. 13. Я впевнений, що доля випускників у їхніх руках. 14. Уляна Матвієвська входить до складу кваліфікаційної комісії. Про її роботу неодноразово писали в районній газеті. 15. Він просидів цілий вечір, обдумуючи автобіографію. 16. У дорученні я вкажу, що ти можеш отримувати всі необхідні довідки і подавати від мого імені заяви. 17. Я особисто перевіряв усі їхні модулі. 18. Декан попросив присутніх прокоментувати їхні пропозиції. 19. Лаборант Горобець В. О. внесла пропозицію. Голова з цим не погодився. 20. Я запровадив такі нововведення. 21. Значна кількість учених, яких було багато, взяла активну участь у секційних засіданнях.

**Софія** **Завдання 6.** Запропонуйте правильні відповідники до неправильних висловів:

вами запропоновано; вести свою політику; вибачити його; в будь-якому випадку; в один і той же час; в подібному випадку; в той день; в той час як; в цьому році; для цього, щоб мати докази; дякую Вам; і тому подібне; їх обов'язки; їх справа; крім цього, книговидання потребує підтримки; любий з вас; якою ціною; мати своє враження; мати свою позицію; мною ухвалено; моя власна думка; нами доведено; подібним чином; пробачте мене; найкращий студент; тобою проведено; треба з'ясувати, наскільки сильний був вплив; своїми очима бачив; у своїх інтересах; у той же рік; факт настільки цікавий; це ж можна сказати.

ви запропонували, вести власну політику, пробачити(прошу вибачення), в будь-якому випадку, в той самий час, в даному випадку, того дня, тоді як, цього року, для того щоб мати докази, дякую вам, і таке інше, їхні обов'язки, їхня справа, до того ж, ниговидання потребує підтримки?к, будь-хто, будь-якою ціною, власне враження, мати власну позицію, я ухвалив, моя особиста думка, ми довели, так само, вибачте мені, найкращий студент, ти провів, треба з'ясувати?, наскільки значним був вплив, на свої очі, у власних інтересах, цього ж року, цікавий факт, те саме можна сказати

**Маркіян Г.** **Завдання 7.** Від поданих слів утворіть усі можливі форми наказового способу:

Іти, писати, встати, дивитись, зробити, берегти, визначити, креслити, провітрити, дихати, ділити.

Іти - ідім, ідімо, іди, іди-но, ідіть

Писати - пишiм, пишiмо, пишi, пишi-но, пишiть  
Встати - встiньмо, встань, встань-но, встiньте  
Дивитись - дивiмось, дивiмося, дивiмся, дивiсь, дивiся, дивiться  
Зробити - зробiм, зробiмо, зробi, зробi-но, зробiть  
Берегти - бережiм, бережiмо, бережi, бережi-но, бережiть  
Визначити - визначмо, визначiмо, визнач, визначи, визнач-но, визначи-но, визначте, визначiть  
Креслити - кресльмо, креслiм, креслiмо, кресли, кресль, кресли-но, кресль-но, кресльте, креслiть  
Провiтрити - провiтрiм, провiтрiмо, провiтри, провiтри-но, провiтрiть  
Дихати - дiхаймо, дiшмо, дiхай, диш, дiхай-но, диш-но, дiхайте, дiште  
Дiлити - дiлiм, дiлiмо, дiли, дiли-но, дiлiть

### **Вiка** Завдання 8. Вiдредагуйте речення, уникаючи пасивних конструкцiй:

Нами будеється Україна. Вiдомiсть здається екзамеатором в день iспиту. Це питання буде розглянуте деканатом на слiдуючiй недiлi. Поема була написана автором ще в 19 столiттi. Це завдання достроково виконане нашим колективом. На слiдуючiй недiлi нами буде проведена пара мiроприємств. Вiдомiсть була вiднесена викладачем у деканат. За перший учбовий семестр нами пройдено бiльшу половину матерiала. Протоколи зборiв пiдписуються головоючим i секретарем зборiв. Інструкцiя виконується працівниками вiддiлу на належному рiвнi. Інформацiя приймається до уваги i передбачається, що вона буде врахована. Пiдготовка конференцiї здiйснюється згiдно положення про проведення конференцiї. Механiзм включається при допомозi дистанцiйного керування. Будинок заселяється у вказаний термiн згiдно домовленостi.

Ми будемо Україна. Екзамеатор дає вiдомiсть в день iспиту. Це питання буде розглянуто деканатом наступного тижня. Поему було написано автором ще в 19 столiттi. Це завдання достроково виконано нашим колективом. Наступного тижня нами буде проведено декiлька заходiв. Вiдомiсть було вiднесено викладачем у деканат. За перший навчальний семестр нами пройдено бiльшу частину матерiалу. Протоколи зборiв пiдписуються головою i секретарем зборiв. Інструкцiя виконують працівниками вiддiлу на високому рiвнi. Інформацiя взято до уваги i передбачено, що її буде враховано. Пiдготовка до конференцiї здiйснюється згiдно з положенням про проведення конференцiї. Механiзм вмикається з допомогою дистанцiйного керування. Будинок заселено у вказаний термiн згiдно з домовленiстю.

### **Андрiй** Завдання 9. Вiдредагуйте словосполучення, замiнюючи невластивi для української мови активнi дiсприкетники:

Ображаюче слово, спрямовуюча допомога, уже видужуючий, сяюча усмiшка, ворогуючi сторони, постiйно дiюча комiсiя, в слiдуючий раз, iснуючий устрiй, заспокоюючий препарат, бувший директор, вимiрюючий прилад, стояча вода, домiнуюча думка, знаюча людина, спонукаючий до дiї, початкуючий водiй, зiбралися всi працюючi, хвилюючi слова, домiнуючий свiтогляд, оточуюче середовище, правлячий клас, поступати слiдуючим образом, головоючий на зборах, шокуючий випадок, переважаюча бiльшiсть, потрясаючий ефект, слiдуюча остановка, пiдчинятися завiдувачу кафедри, наступаючий Новий рiк, вiтаємо вас з наступаючими святами, спрямовуюча допом.

Образливе слово, спрямована допомога, уже видужуючий? сяюча посмiшка, ворожi сторони, постiйно дiйсн комiсiя, наступного разу, наявний устрiй, заспокийливе, колишнiй директор, вимiрювальний прилад, застояна вода, переважаюча думка, обiзнана людина, спонукаючий до дiї? водiй-початкiвець, зiбрались всi працівники, зворушливi слова, панiвний свiтогляд, навколишнє середовище, керiвний клас, чинити

так, голова зборів, більшість, приголомшливий ефект, наступна зупинка, підпорядковуватись завідувачеві кафедри, прийдешній Новий рік, вітаємо вас з прийдешніми святами

**Завдання 10. Визначте характер помилки і виправте її:**

буде читав, троянди коляться, продаш мені книжку, жили-були дід та баба, давайте зробимо перерву, давайте привітаємо нашу гостю, ходімте на каву, не купив журнал, не скласти іспит, сидівши до ночі за комп'ютером, я не виспався, завдавати шкоду, боряться за свої права, бачуть далеко, хочу розмовляти на польській мові бездоганно, сиплять сіль, знеболюючий засіб, поважаючи себе людина, копіюючи техніка, початкуючий поет, постійно діюча виставка, блимаюче світло, випускаючи кафедра, у даний час, інакомислячий, оточуюче середовище, біжучий рядок, сяючи усмішка, вражаючий успіх, хвилюючи зустріч, захоплюючий фільм, керуючий банком, відпочиваючи, лідируюча команда, вимираючі види тварин, застарівша методика, курсова робота пишеться студентом на другому курсі, талон підписується завідувачем, треба зхуднути, ревлють турбіни, купляємо взуття, треба включити до списку, натрапити гарну куртку, наші думки співпали, оплачуйте за проїзд, навчатися риториці.

**Література до теми:**

1. Антисуржик. Вчимось ввічливо поводитись і правильно говорити : [навч. посіб.] / [О. Сербенська, М. Білоус, Х. Дацишин та ін. ; за заг. ред. О. Сербенської]. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 258 с.
1. Лозова Н. Дзвона чи дзвону? або –а (-я) чи –у (-ю) в родовому відмінку / Н. Лозова, В. Фридрак. – Київ, 2007.
2. Мацюк З. Українська мова професійного спілкування : [навч. посіб.] / З. Мацюк, Н. Станкевич. – Київ : Каравела, 2013. – 352 с.
3. Мацько Л. Культура української фахової мови : [навч. посіб.] / Л. Мацько, Л. Кравець. – Київ : ВЦ „Академія”, 2007. – 360 с.
4. Пономарів О. Культура слова. Мовностилістичні поради / О. Пономарів. – Київ, 2001.
5. Український правопис. – Київ : Наукова думка, 2004 (або пізніші видання).
6. Шевчук С. Українське професійне мовлення : [навч. посіб.] / С. Шевчук. – Київ : Алерта, 2011. – 248 с.